

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1958

Vragen van het lid **Joseph** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Pensioenen flink omhoog in nieuw stelsel: Stijging tot 8 procent»* (ingezonden 3 maart 2025).

Antwoord van Minister **Van Hijum** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 15 april 2025) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1695

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Pensioenen flink omhoog in nieuw stelsel: Stijging tot 8 procent»?¹

Antwoord 1

Ja, hier ben ik mee bekend.

Vraag 2

Kan volgens u gegarandeerd worden dat er geen fouten zaten in de administratie of doorrekeningen die mogelijk tot verkeerd berekende pensioenen hebben geleid op individueel niveau, en kan ook gegarandeerd worden dat mogelijke fouten niet in de toekomst alsnog zichtbaar zullen worden? Zo ja, waarom?

Antwoord 2

Fouten in de data dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden en door controles uit te voeren worden eventuele fouten zoveel mogelijk vroegtijdig gedetecteerd. Het is echter niet uit te sluiten dat er, in de toekomst, alsnog fouten naar voren komen. Pensioenuitvoerders moeten er dan ook voor zorgen dat zij gemaakte fouten (financieel) kunnen herstellen. Een deelnemer moet immers krijgen waar hij recht op heeft op grond van de pensioenregeling.

Dat geldt niet alleen voor de transitie, ook tijdens en na de transitie is het belangrijk om de pensioenadministratie op orde te hebben. Het is dan ook van belang dat pensioenfondsen de datakwaliteit borgen. Dit geldt zowel in het oude als in het nieuwe pensioenstelsel. Om dit te doen moet het fonds

¹ AD, 26 februari 2025, «Pensioenen flink omhoog in nieuw stelsel: Stijging tot 8 procent», (<https://www.ad.nl/economie/pensioenen-flink-omhoog-in-nieuw-stelsel-stijging-tot-8-procent-a39c3fbf/>).

risico's rondom de datakwaliteit identificeren en mitigeren, bijvoorbeeld door de data te controleren en indien nodig te corrigeren. Een pensioenfonds maakt een eigen beoordeling van de datakwaliteit. Hierbij kan het pensioenfonds gebruik maken van het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie waarin een stappenplan is uitgewerkt hoe pensioenfondsen dit kunnen doen.² Een pensioenfonds moet in ieder geval kunnen aantonen dat de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie geborgd is. Dat doet het pensioenfonds door voorafgaand aan het indienen van het implementatieplan een externe accountant of een externe IT-auditor opdracht te geven feitelijke werkzaamheden te verrichten waarmee het fondsbestuur in staat wordt gesteld een oordeel te vormen over de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata benodigd voor de transitie.

Het implementatieplan dient uiterlijk twee weken na afronding hiervan te worden toegestuurd aan DNB, waarna de invaarmelding, waaronder het implementatieplan wordt beoordeeld door DNB.

Uitgangspunt van de werkzaamheden voorafgaand aan de invaarbeoordeling is c.f. het besluit uitvoering Pw en Wvb dat bevindingen die wijzen op materiële tekortkomingen in de data, waardoor de voor het invaarbeoordeling benodigde berekeningen een onjuist beeld kunnen geven, vóór het nemen van het invaarbeoordeling moeten zijn opgelost. De overige bevindingen met gevolgen voor de hoogte van de aanspraken van de deelnemers moeten vóór de beoogde invaardatum zijn opgelost.

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat de gepensioneerden van deze pensioenfondsen die per 1 januari ingevaren zijn, in januari nog de oude uitkering hebben gekregen?³

Antwoord 3

Voor de deelnemers van de pensioenfondsen die per 1 januari 2025 zijn ingevaren, kan ik dit bevestigen. Deze pensioenfondsen hebben hun deelnemers vooraf geïnformeerd over het feit dat in januari eerst nog de oude uitkering krijgen.

Vraag 4

Kunt u ook bevestigen dat die gepensioneerden in februari een eerste nieuwe uitkering hebben gekregen met bovendien een nabetaling over januari, ofwel dat de uitkering uit januari ook nog met terugwerkende kracht is aangepast?

Antwoord 4

Voor de deelnemers van de pensioenfondsen die per 1 januari 2025 zijn ingevaren, kan ik dit bevestigen. Deze pensioenfondsen hebben hun deelnemers ook vooraf geïnformeerd over het feit dat in februari de eerste nieuwe plus uitkering ontvangen inclusief de nabetaling over januari. In aanvulling hierop geldt in algemene zin dat de pensioenuitvoerder in het implementatieplan nagaat en schriftelijk vastlegt of hij in staat is de pensioenregeling uit te voeren, op welke wijze hij de pensioenregeling (technisch) zal uitvoeren, en welke stappen worden ondernomen om tot de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling te komen. Daarnaast staat in het communicatieplan in ieder geval op welke wijze het pensioenfonds de fondsdeelnemers persoonlijk inzicht geeft in de gevolgen van de pensioentransitie. Dit dient te worden uitgewerkt aan de hand van doelgroepen, doelstellingen en de planning van de informatieverstrekking, waarbij de belangrijkste communicatiekanalen en -momenten zijn opgenomen. Uiteraard moet de communicatie aansluiten bij de fondsspecifieke situatie en de deelnemerskenmerken. Alle gemaakte keuzes moeten in het communicatieplan worden onderbouwd.

Vraag 5 en 6

Klopt het dat deze nieuwe uitkeringen in februari gebaseerd zijn op voorlopige cijfers, en klopt het dat er bij deze voorlopige cijfers nog geen voorlopige verklaring door accountants is afgegeven?

² <https://www.pensioenfederatie.nl/website/publicaties/servicedocumenten/kader-datakwaliteit>

³ Pensioen Pro, 8 januari 2025, «De koplopers varen in: een eerste indruk», (pensioenpro.nl/de-koplopers-varen-in-een-eerste-indruk/).

Hoe wenselijk is het voor de zekerheid van gepensioneerden over de hoogte van hun pensioenuitkering dat een externe accountant en actuaris nog vier tot vijf maanden nodig hebben om het invaarproces te controleren?

Antwoord 5 en 6

Het is van belang dat pensioenfondsen voorafgaand aan de transitie naar de nieuwe pensioenregeling zorgvuldig onderzoek uitvoeren naar de kwaliteit en volledigheid van de data. Deze data vormen immers de basis voor de omzetting van pensioenaanspraken en -rechten, alsmede voor de toepassing van eventuele compensatieafspraken. In dit kader moet een pensioenfonds voorafgaand aan het indienen van het implementatieplan een externe accountant of een externe IT-auditor opdracht geven feitelijke werkzaamheden te verrichten waarmee het fondsbestuur in staat wordt gesteld een oordeel te vormen over de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata benodigd voor de transitie.

Bij het indienen van het implementatieplan bij DNB moet een pensioenfonds de resultaten meesturen van het onderzoek dat door een externe accountant of IT-auditor is verricht, inclusief een toelichting op de bevindingen en de wijze waarop deze zijn afgehandeld, worden als bijlage bij het implementatieplan aan DNB verstrekt.

De definitieve vaststelling van de uitkering kan pas later plaatsvinden, omdat het pensioenfonds daarbij rekening moet houden met achteraf door de werkgever doorgegeven wijzigingen en nabetalingen. Om te borgen dat de omzetting betrouwbaar is verlopen, is er een extra waarborg ingebouwd op het moment dat de transitie is afgerond. Het pensioenfonds geeft de externe accountant na de transitie de opdracht om een oordeel te vellen over de juistheid en de volledigheid van de transitie. Het uitvoeren van deze werkzaamheden is tenminste gericht op de berekeningen die ten grondslag liggen aan de verdeling van vermogens en – indien van toepassing – compensatiedepot, solidariteitsreserve of risicodelingsreserve bij invaren.⁴ Pensioenfondsen zullen een specifieke opdracht tot het uitvoeren van deze werkzaamheden geven.

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat deze controles niet op individueel niveau plaatsvinden maar op maatmensniveau?

Antwoord 7

Aangezien de onderliggende verdeelregels en rekenregels wettelijk zijn vastgelegd en worden getoetst, kunnen controles van individuele data steekproefsgewijs en risico gebaseerd plaatsvinden. Niet elk individueel deelnemersdossier hoeft dus getoetst te worden. Bovendien zou dat ook onnodig veel beslag leggen op personele en uitvoeringscapaciteit. Dit neemt niet weg dat de pensioenuitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor juiste en volledige individuele gegevens. De pensioenuitvoerder verantwoordt, zoals gezegd, in het implementatieplan hoe hij de datakwaliteit borgt. Tenslotte kunnen deelnemers ook na de transitie altijd vragen om een doorrekening van de gegevens.

Vraag 8

Hoe kunnen pensioenfondsen dan waarborgen dat het invaren op individueel niveau goed is gegaan?

Antwoord 8

Het borgen van de kwaliteit van pensioengegevens is essentieel voor een zorgvuldige en verantwoorde transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Net als in het oude stelsel is het van groot belang dat de gegevens in de administraties juist en volledig zijn, om fouten in de omzetting van pensioenaanspraken te voorkomen. De pensioensector heeft hiervoor ook een kader ontwikkeld, waarmee pensioenuitvoerders inzichtelijk maken hoe zij de kwaliteit van hun data voorafgaand aan de transitie onderbouwen en borgen

⁴ <https://www.pensioenfederatie.nl/website/publicaties/servicedocumenten/servicedocument-toetsmoment-2>

voor en na transitie.⁵ Het bestuur van het pensioenfonds heeft de verantwoordelijkheid om, voorafgaand aan de transitie, te beoordelen of de benodigde pensioendata juist en volledig zijn. Voor het uitvoeren van deze beoordeling kan het fonds gebruik maken van de 6 stappen in het eerdergenoemde Kader Datakwaliteit⁶. Het door het fonds gevolgde proces om tot het oordeel over de datakwaliteit te komen vindt plaats in de feitelijke werkzaamheden van een externe accountant (stap 5 uit het Kader Datakwaliteit). Stap 6 in het Kader Datakwaliteit is het definitieve bestuursbesluit over datakwaliteit voor invaren.

DNB beoordeelt de inwaarmelding van het fonds, waarin alle werkzaamheden met betrekking tot datakwaliteit voor invaren (incl. feitelijke werkzaamheden externe accountant/auditor) zijn opgenomen. Ondanks alle waarborgen om de datakwaliteit te borgen, kan vooraf niet gegarandeerd worden dat alle administraties foutloos zijn. Maar zoals hiervoor beschreven zijn er wel kaders opgesteld en waarborgen aanwezig die het fonds in staat stellen om fouten in de data op te sporen en te herstellen. Mocht er toch een fout optreden, dan zal de uitvoerder dit herstellen.

Vraag 9

Bent u van mening dat het noodzakelijk is dat er bij het invaren sprake moet zijn van een transparant proces en een narekenbare verdeling van het individuele vermogen van een deelnemer? Zo niet, waarom niet?

Antwoord 9

Zoals eerder aangegeven is het van belang te borgen dat de omzetting betrouwbaar is verlopen. Hiervoor borgt de pensioenuitvoerder de datakwaliteit voor het invaren. Ook geeft het pensioenfonds de externe accountant na de transitie de opdracht om onderzoek te verrichten naar de juistheid en volledigheid van de transitie. Het uitvoeren van deze werkzaamheden is tenminste gericht op de berekeningen die ten grondslag liggen aan de verdeling van vermogens en – indien van toepassing – compensatiedepot, solidariteitsreserve of risicodelingsreserve bij invaren. Pensioenfonds zullen een specifieke opdracht tot het uitvoeren van deze werkzaamheden geven. Indien dit passend wordt geacht kan deze opdracht gelijktijdig met één van de reguliere jaarcontroles worden uitgezet. Tenslotte kunnen deelnemers ook na de transitie altijd vragen om een doorrekening van de gegevens.

Vraag 10 en 11

Als een tijdige en juiste verwerking bij invaren uitgangspunt is, waarom corrigeren dan alle ingevaren fondsen APG, BPL en PWRI de (ingegane) pensioenen mogelijk toch nog met terugwerkende kracht tot ver in de loop van 2025?

Waren deze effecten op de zekerheid van gepensioneerden over de hoogte van hun uitkering voorzien? Zo ja, kunt u dan ingaan op de procesmatige overwegingen om het invaren op deze manier vorm te geven?

Antwoord 10 en 11

In het algemeen kan zoals eerder aangegeven een definitieve vaststelling pas later volgen. Dit is zo omdat als extra waarborg is ingebouwd dat op het moment dat de transitie is afgerond en te borgen dat de omzetting betrouwbaar is verlopen, het pensioenfonds de externe accountant na de transitie nogmaals de opdracht geeft om onderzoek te verrichten naar de juistheid en volledigheid van de transitie. Daarnaast moet het pensioenfonds daarbij rekening moet houden met achteraf door de werkgever doorgegeven wijzigingen en nabetalingsen.

Vraag 12 en 13

Kunt u bevestigen dat er in de transitiebrief die naar de deelnemers is gegaan niets vermeld is over zowel de accountscontrole als over de onzekerheid die de controle met zich meebrengt over de hoogte van de uitkeringen?

⁵ <https://www.pensioenfederatie.nl/website/publicaties/servicedocumenten/kader-datakwaliteit>

⁶ <https://www.pensioenfederatie.nl/website/publicaties/servicedocumenten/kader-datakwaliteit>

Is het dan een juiste veronderstelling dat deelnemers hier onvoldoende over zijn geïnformeerd? Zo niet, hoe zijn de deelnemers hier volgens u dan wél voldoende over geïnformeerd?

Antwoord 12 en 13

U vraagt mij om een oordeel te geven over de vraag of deelnemers voldoende zijn geïnformeerd. Het is, zoals u bekend, niet aan mij om een oordeel te geven over de situatie van individuele pensioenfondsen. In het algemeen geldt echter dat in het communicatieplan van de pensioenfondsen in ieder geval moet worden opgenomen op welke wijze een pensioenuitvoerder de deelnemers persoonlijk inzicht geeft in de gevolgen van de pensioentransitie. Dit dient te worden uitgewerkt aan de hand van doelgroepen, doelstellingen en de planning van de informatieverstrekking, waarbij de belangrijkste communicatiekanalen en -momenten zijn opgenomen.

Uiteraard moet de communicatie aansluiten bij de fondsspecifieke situatie en de deelnemerskenmerken. Alle gemaakte keuzes moeten in het communicatieplan worden onderbouwd. Ten aanzien van alle transitie-informatie blijven artikel 48 Pensioenwet en artikel 59 Wet verplichte pensioenberoepsregeling van belang.

Vraag 14

Welke mogelijkheden voor bezwaar en compensatie hebben (gewezen) deelnemers en gepensioneerden als achteraf blijkt dat de vooraf door de pensioenuitvoerder geschetste gevolgen van invaren onjuist zijn geweest?

Antwoord 14

Het is belangrijk dat pensioenfondsen hun pensioenregelingen zorgvuldig aanpassen en de kans zo klein mogelijk maken dat er zaken achteraf gerepareerd moeten worden. De wet biedt hier voldoende garanties voor, zoals in eerdere beantwoording laten zien. Het volledig uitsluiten van fouten is onmogelijk. Dus wanneer deze toch worden gemaakt, zullen pensioenfondsen deze moeten herstellen.

Deelnemers kunnen zoals hiervoor aangegeven na de transitie altijd vragen om een doorrekening van de gegevens. Hierbij kunnen zij zich richten tot de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder zal een voorziening moeten treffen om fouten te kunnen corrigeren. Deze voorziening zal per uitvoerder verschillen. Daarnaast zou de deelnemer zich kunnen richten tot de interne klachtenprocedure. Mocht dit niet tot een gewenste uitkomst leiden, dan kunnen deelnemers aangesloten bij een pensioenfonds zich wenden tot GIP en deelnemers die bij een verzekeraar zitten bij het Kifid. Tenslotte staat voor deelnemers ook de gang naar de rechter open.